

Natur og vandmiljø, Planter

Virkemiddelvælgeren kan give inspiration til at opfylde efterafgrødekravet

På landmand.dk kan du se et forslag til, hvordan du på din bedrift vælger den økonomisk bedste fordeling af efterafgrøder og andre virkemidler.

Viden om Opdateret 06. december 2023

Med øget indsatskrav i en række oplande, er der brug for at se på om tidligere års kombination af efterafgrødevirkemidler stadig er den optimale. Virkemiddelvælgeren giver inspiration, men er ikke en facitliste, fordi der kan være individuelle hensyn på bedrifterne, som der ikke er taget hensyn til.

Gå til landmand.dk og se, hvad virkemiddelvælgeren foreslår på din bedrift

Forslag til fordeling af virkemidler i 2024

Som noget nyt er der i år lavet en mulighed for at vælge tre udvalgte virkemidler til og fra. Standardvisningen indeholder alle tilgængelige virkemidler. Mellemafgrøde, tidlig såning og præcisionsjordbrug er mulige at slå til og fra hver for sig. Dermed kan man se hvordan en optimeret løsning ser ud med eller uden disse virkemidler i anvendelse.

Modellen er blevet opdateret, så beregningsgrundlaget nu er afgrødefølgen på markniveau for perioden 2018-2023. Når der udpeges et potentiale for et efterafgrødevirkemiddel, sker det på baggrund af, hvad der normalt har kunne lade sig gøre på hver enkelt bedrift i de foregående 5 år.

Beregningen af normreduktion er baseret på både afgrøde- og bonitet. Forslaget til løsningen af efterafgrødevirkemidler anviser nu den samlede normreduktion, og giver desuden et forslag til niveauet af reduktion i de 13 mest udbredte afgrøder.

Der er i beregningerne taget højde for, at tidlig såning af førsteårs vintersæd reduceres i den sydlige del af landet på grund af udfordringer med græsukrudt. Omvendt er der i Nordjylland stor udbredelse af tidlig såning af vintersæd, både som førsteårs og som vintersæd efter korn, derfor er modellen blevet tilpasset, så tidligt sået vintersæd i Nordjylland har fået en større udbredelse i modellen.

Der tages desuden hensyn til, at husdyrbedrifter med lerjord i Nordvestjylland kan have svært ved at opnå de øgede udnyttelseskrav til husdyrgødning, derfor er der reduceret i potentialet for at anvende normreduktion på disse bedrifter, da almindelig praksis i forvejen er en situation med undergødskning.

På grundlag af kravene til den målrettede regulering for 2024 er der lavet et forslag til fordelingen af virkemidler i det kommende år. Forslaget passer dermed kun til bedrifter, der ikke ændrer væsentligt i arealet fra 2023 til 2024.

Resultatet er lavet til ca. 9.800 landmænd, som på landmand.dk se et forslag til, hvordan de på billigste vis kan opfylde efterafgrødekravet på deres bedrift.

Det er vigtigt at notere sig, at der er mange individuelle forhold på en bedrift, som kan afgøre valget af virkemidler, men som programmet ikke kan tage hensyn til. Derfor er resultatet af virkemiddelvælgeren kun et forslag, der kan anvendes som inspiration.

Rangeringen afhænger af pris på korn og gødning

Priserne på de enkelte virkemidler er beregnet ud fra prisprognosen fra september 2023.

Afgrødepriserne i prisprognosen minder i væsentlig grad, om priserne der var gældende ved beregningen af forslaget til 2023, derfor er det ikke så meget afgrødepriserne der er årsag til ændring i fordelingen af foreslåede virkemidler.

Prisen på kvælstofgødning er imidlertid reduceret markant. Det betyder at prisen på N-kvotereduktion er øget, og dermed også at dette virkemiddel udgør en mindre del af forslaget til 2024.

Normreduktion er stadig interessant som alternativ sædskifteændringer fra vintersæd til vårsæd. Forslaget til normreduktion på den enkelte bedrift, er vist på afgrødeniveau.

Sådan opfyldes efterafgrødekravet

Virkemiddelvælgeren er en beregningsfunktion – en såkaldt algoritme - som beregner efterafgrødekravet på den enkelte bedrift. I kravberegningen indgår både pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder, græsefterafgrøder på kvægundtagelsesbrug og målrettede efterafgrøder.

Algoritmen beregner desuden, i hvilket omfang det er muligt at anvende de forskellige virkemidler på hver enkelt bedrift. SEGES har beregnet en standardpris for samtlige virkemidler, priserne er tilpasset efter bonitet og hvorvidt bedriften anvender mere eller mindre end 80 kg N pr. ha fra organisk gødning. For efterafgrøder er det forudsat, at de kan sås rettidigt i forhold til reglerne.

Algoritmen fylder virkemidler på fra den billige ende, dvs. algoritmen finder den sammensætning af virkemidler, der opfylder bedriftens krav på den billigste måde. På landmand.dk præsenteres landmanden for et forslag til, hvor mange hektar af de enkelte virkemidler, som giver den økonomisk bedste løsning.

Forslag til virkemidler på din bedrift

Nedenfor ser du det resultat, som Virkemiddelvælgeren foreslår til din bedrift. Tabellen viser kravene til efterafgrøder og et bud på den økonomiske optimale sammensætning af virkemidlerne.

Indsatskravet er fra 2024, men da vi ikke kender dit omdriftsareal for 2024, er der anvendt omdriftsareal for 2023.

Vigtigt: Forslaget er til inspiration – det er ikke en facitliste.

CVR

Areal i omdrift 2023

59

☐ Tidlig såning anvendes

☒ Mellemafgrøder anvendes

☒ Præcisionsjordbrug anvendes

Beregnet krav	Type af efterafgrødekrav			Efterafgrødeareal i alt
	Græsefterafgrøde	Pligtige og husdyrefterafgrøder	Målrettede efterafgrøder	
Beregnet krav til efterafgrøder	0	5	21	26
Forslag til opfyldelse af krav (antal ha efterafgrøde)				
Efterafgrøde efter korn (1:1)	0	5	12	17
Mellemafgrøde efter korn (1:2)		0	3	3
Præcisionsjordbrug (1:11)		0	4	4
Normreduktion (antal ha efterafgrøde)		0	2	2
Normreduktion i pct.				2

Afgrødespecifik normreduktion

Normreduktion, antal pct. reduceret i hver afgrøde

Vinterbyg	5
Vinterhvede øvrige år	4
Majs	5
Fodergræs	5

Virkemiddelvælgerens forslag som det vises på landmand.dk. til at opfylde efterafgrødekravet på konkret bedrift.

Beregninger for opfyldelse af efterafgrødekravet

Algoritmen er baseret på data fra den enkelte landmands ansøgning om grundbetaling og gødningsregnskab. Men der er også data, som ikke indgår, fordi "systemet" ikke kender dem. Det gælder for eksempel udbytter, konkret viden om næste års afgrøder og andre ændringer på bedriften.

Netop disse forhold betyder, at der vil være en andel af bedrifterne, hvor virkemiddelvalget kommer med et skævt resultat. Endelig findes der ejendomme, hvor vi mangler datainput, og her leveres ikke et resultat.

Tilret løsningen til din bedrift

Det er vigtigt at understrege, at den løsning som du præsenteres for på landmand.dk ikke er en facitliste, men inspiration til at løse efterafgrødekravet på billigst mulige vis. Du og din rådgiver skal vælge virkemidler ud fra forholdene på din bedrift – som kun du kender til bunds.

Virkemiddelvalgeren - spørgsmål og svar på typiske spørgsmål

Fold alle
ud

Hvordan ved I hvad jeg dyrker på mine marker?

Der er taget udgangspunkt i data fra EU-støtteansøgningen for årene 2018-2023.

Hvordan ved I hvad der skal dyrkes på markerne i 2024?

Det gør modellen ud fra en antagelse om at afgrødefordelingen er nogenlunde ensartet fra år til år. Der er korrigeret for at der ikke bliver sået den ønskede mængde vintersæd hvert år. Hvis afgrødefordelingen er væsentligt ændret fra 2023 til 2024 så er beregningen ikke nødvendigvis anvendelig.

Jeg købte gødning til en helt anden pris, kan jeg tilpasse beregningen efter egen gødningspris?

Nej, ikke automatisk. Forslaget er lavet ud fra kvælstofpris og kornpris i prognosen fra september 2023. Hvis du vil korrigere normreduktion til egne tal, kan du sammen med din planteavlskonsulent beregne den og se hvor meget det flytter på rangeringen af øvrige virkemidler.

Kan I tage højde for hvorvidt det kan lade sig gøre at etablere efterafgrøder inden fristen?

Nej, vi har valgt at antage rettidig etablering.

Bliver resultaterne af denne beregning indberettet nogen steder?

Nej, resultatet af beregningen er dit, og det er sådan set bare et forslag til hvordan efterafgrødekravene kan løses.

Kan min planteavlskonsulent også se resultatet?

Ja, men kun hvis du har givet konsulenten lov til det. Det kan enten gøres når du logger ind på landmand.dk, eller også er det allerede sket ved at du har givet tilladelsen i din kundeaftale med rådgivningscentret.

Kan resultaterne af det her vises i MarkOnline?

Nej, resultaterne bliver vist på landmand.dk, da beregningen ikke er integreret i MarkOnline. Du kan drøfte forslaget med din planteavlskonsulent i forbindelse med næste års markplanlægning.

Hvor kan jeg se mine arealer med bestøverbrak, som anvendes til at løse GLM-8-kravet?

GLM-8-kravet var nyt i 2023, og i udgangspunktet er eksisterende brak anvendt til at løse en del af 4 % kravet om uproduktive arealer. Den resterende del er taget fra omdriftsarealet, med en antagelse om at det er lige dele af alle afgrøder der reduceres. I modsætning til det tidligere MFO-krav, så kan GLM-8-kravet ikke løses med efterafgrøder, dermed indgår GLM-8-kravet kun som en begrænsning i beregningen, og er ikke en del af optimeringen. Bestøverbrak og lignende bliver ikke synlige i denne opgørelse, men de er taget med i beregningen.

Kan jeg tilpasse beregningen, så den tager højde for min præcise udbytteforskel mellem vinterhvede og vårbyg?

Nej, modellen regner på det data den har, og leverer svaret som et skema på landmand.dk.

Jeg har sået ca. halvdelen af vintersæden før 7. september i år, hvorfor står der ikke tidlig såning som forslag i modellen?

Potentialet for tidlig såning er sat til arealer med vinterkorn efter raps, spinat og markært. Vi er klar over at arealet med tidligt sået vintersæd svinger fra år til år. Vores mål er at give et skøn baseret på et "normalt år", og ikke et eksakt bud på netop dette år. I Nordjylland er der praksis for at så en væsentlig andel af vintersæd efter korn tidligt, dette er medtaget i årets forslag.

Kan jeg justere beregningen, så den kommer til at passe bedre til min bedrift?

Ja, der er mulighed for at til-/fravælge virkemidlerne "tidlig såning", "mellemafgrøde" og "præcisionsjordbrug". Dermed kan der enkelt vises, hvordan løsningen ændrer sig med og uden de enkelte virkemidler.

Resultatet af beregningen er et forslag, den endelige løsning som passer fuldstændigt til din bedrift, laver du sammen med din planteavlskonsulent.

Hvorfor står der ikke hvad det koster i alt?

Prisen for efterafgrødevirkemidler varierer mellem bedrifter. Beregningen rangerer virkemidlerne, så de billigste anvendes først. Vi er ret sikre på, i hvilken rækkefølge virkemidlerne bør vælges, men den faktiske pris undlader vi at beregne.

Læs også: [Se billigste forslag til at opfylde efterafgrødekravet i 2024 på din bedrift](#)

Emneord

Brak	Efterafgrøder	Kvælstof (N)	+1
------	---------------	--------------	----

Der sker rigtig meget i krydsfeltet mellem vandmiljø og landbrugsproduktion i disse år, og tiltagene har stor betydning for danske landmænd. Her på temasiden finder du viden om indsatserne og får indblik i, hvordan du træffer de bedste valg på din bedrift...

Publiceret: 20. oktober 2020
Opdateret: 06. december 2023

Vil du vide mere?

Jacob Krog

Specialkonsulent

SEGES Innovation P/S

jkg@seges.dk

+45 6155 5783

Søren Kolind Hvid

Landskonsulent, Gødskning

SEGES Innovation P/S

skh@seges.dk

+45 2372 0822

Leif Knudsen

Chefkonsulent, Gødskning

SEGES Innovation P/S

lek@seges.dk

+45 2028 2583

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S	Tlf.	8740 5000
Agro Food Park 15	Fax.	8740 5010
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk